

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 47. Zettortdeenâ 25tâ November 1837.

P a h r K a p p e j u.

Wiffi sinn, ka kappeju no dedsinatahm kappeja puppahn wahra, ko bohdes dabbu pirkt, un to gan warr nomanniht, ka tahs irr kahda fehkla. Pateesi, ne buhtu tahs puppas schahwetas, un dihdinsch iskaltehts, tad warretum fawâ istabâ kahdu kappeja kohzinu audseht. Zo no kohka tohp puppas sawahktas. Kappeja kohzini fiktas semmes irr atrohnami, tur wiini 8 libds 12 pehdas garri isaug itt taisni, un istezzina garrus, teewus sarrus. Lappas kâ lohsweru lappas, seedi balti, un pulkâ kohpâ pee pascha sarra. No seedeem nahf ohgas, tik leelas kâ fesberes, tahm katrai diwi puppas eekschâ eeksch kullites. Kappeja kohka teh-wischks irr Egiptes semmes kalnainas weetas, Arabijas semme, arri tee gabbali wiinpußs farkanas juhras.

Teiz ka preeksch dauds simteem gaddeem kafas zilwekeem effoht eerahdijuschas, kappeja fawâdus spehkus pasiht. Kasu gami nomannijuschees, kad wiinu faime, kappeja ohgas nafschejufi, pahrlieku mundra un lustiga tappufi. Dabbujis to dsirdeht muhku wirsneeks Arabijas semme, un eedohnajees, woi kas sinn ne buhschoht labbas sahles preeksch flinkeem muhkeem, kas labbaki snaude, ne kâ pehz fawu kloßtera liffumu buhtu nakts laikâ zehluschees, un pah-tarus noskattijuschî. Un labbi radduschees us to, zilweki to bruhkedami, mundri paliffuschî. No ta laika effoht Araberi un Turki eefahkuschî, kappeja dschreenu turreht, un wehl taggad par wisseem wairak mihle. Reisineeki, schahs semmes isstaigajuschî, pahrnahkdami dauds stahstija pahrschahdahm labbahm sahlehî, un jaw par bishkeem pahrwedde, zitteem to rahdiht. Kad nu Turku Reisers 1660tâ gaddâ pehz muhsu Kunga Jesus peedsimschanas weenu

Ministeru aisfubtija pee Spranzoschu fehninu, tad schim us Paris pilsfatu nobraufuscham, lohti patikke, tik dauds smukkus seewischkus redseht fehnina pille. Zo ta wiinam bija neprasta lecta, tapehz ka Turku seewischkeem zeeti nolcegt, zittam fawu waigu rahdiht kâ ween sawam wiiram, un arweenu jaet waigu apsegguschem. Spranzoschu gaspashahm arri patikke gohdigu Turku leelungu apstattiites un apmekleht, jo ne muhscham tahds wehl ne bija redsehts tanni weetâ, un smuks wihrs bija. Schis nu tohs uszeenaja ar sawas semmes dschreenu. Tas bija melnais kappejs, bes kreima un bes zukkura, jo tahdu ween Turki to bruhke. Gan ruhks rahdijahs, tomehr wiffas gribbeja to baudiht. Zo eemannijahs weens sweschineeks, lifke pulku kappeja puppas no Egiptes semmes atwestees, wahrija kappeju deenu no deenas, un pahrdewe trakteeri. Drihs zitti nu sahze ar to andeletees, un us ihfu laiku tee leeli kungi fiktallu atstahje, un kappeju dschre. Muhsu laikds deemschehl dafsch nabbaga zilweks pehdigu grafchu istehre preeksch kappeju.

Wehl taggad Arabijas semmes kappeju puppas irr tahs labbas eeteiktas, un wiffas dahrgas. Wet kad preeksch 123 gaddeem Spranzoschu fehninsch fawâ glahsu naimâ eedabbuja weenu kappeju kohzinu, un tas dauds auglus nesse, tad nosubtija kahdus auglus us middus Amerika fallahm, kas wiinam peederreja. Un redsi, tur neganti isdewahs! Us mas gaddeem kappeja kohzinus isstahdija dahrsds un druwâs, un taggad tur eenahzina leelds pulkds, teem melneem wehrgeem jaapkohpj kappeja stahdijumi, un eenahkuschas ohgas janoplubz. Wahjâs pahressuschî, tahs puhde eeksch faules, jo ta ohga nekain ne derr, un kad apschuißchas, tad nobehrsch kullites, fur tahs puppas eekschâ, un

istihri tabs. Rohks ohtru gaddu audsis jaw fahf seedeht, un treschâ gaddâ tam augki papilnam.

Salkas kappeja puppas wehl taggad tohp no daktereem wissadâs flimmibâs par sahlehm eedohtas, wisswairak drudschôs. Jhpaschi salkas us karstu dselst usherr un ar tahm kwehpina fur sliktis smaks un lihpiigas flimmibâs. Pahrleeku labs tas rahdahs. Raut tiffai ne dohtu behrneem kappeju dser! Jo kad zilweks wehl newa isaudsis, tad kappeja ne buht tam ne derr.

F. R.

Deewam ja-padohdahs ar behrna prahthu.

Rahdu Pruhschu rahtskungu Deews tif gruhti peemeleja, ka tam pa 7 deenahm 4 un tee brangakee dehli nomirre bakfâs. Trijus glabbaja weenâ deenâ un noskummis tehws tohs pawaddija gan ruhkti raudadams, bet wehl zerredams, ka Deews to zettortu, kas arr jaw zeeti gulleja, tauwih. Tatschu ir pahr scho Deews bij zittadi nodohmajis. Jo tikko pehdigais bij eeliktis bedrê, atneffe sinnu no mahjahm, ka arri tas jaw atdewis labbas deenas. Schi sinna tehwa firdi satreeze gan smaggi, ka us weetas nogihbe. Tomehr ar Deewam padewigu kristigu behrna prahthu apremdeja faru firdi. Un ka winsch to par Deewa gudribu atsinne, warr redseht no pascheem winna raksteem, kas tâ skann: „Oktobera mehnesi 1743schâ gaddâ tas Kungs pahr dsihwibu un nahwi mums lifke redseht faru wisspsehziibu zaur to, ka pa 7 deenahm atnehme 4 dehlus, no kurreem faru atspaidu wezzumâ zerrejam. — Deews lai eepreeze winnu zaur Kristus affininim dahrgi atpirktas dwehfeles preefsch ta Jehra gobda krehsla muhscham. Mums gruhti apbehdinateem winsch dohd to mahzibu, ka wiss, fo winsch darra, effoht labbi. — Deenâs, kad scheitan muhsu azzis aiskrittis, tur eeraudsifim un saprattisim skaidri, kas scheid bija tumfch un nesaprohtams. Tur ar farweem mihleem atkal farweenoti, isfauksim: Tehws,

sche mehseffam un lihds ar mums tee, fo tu mums dewis!“

A. L.

Jahnis un Pehters.

Jahnis un Pehters kohpâ sehdedami kahdâ deenâ, runnaja mihligi no pagahjuscheem laiskeem, kad winnu Kungs un meisteris pats wehl winnu widdû staigaja, un tâ runnajoht peeminneja arri, ka ta seewa winnu swaidija Betahnijâ Sihmanâ ta spittaliga nammâ, ar dahrgahm snarschas sahlehm. Pehters fazzija tâ: woi wehl sinni brahl, kâ bahrgi winsch skattija us Juhdasu, schim faktoht: par fo irr schi eljes isgahschana notiffufi? jo scho elji warretu dahrgafi ne kâ pahr trihsfimtâ grafcheem pahrdohht, un nabbageem isdalliht, un furnesa pahr to. Bet muhs usskattija tas Kungs mihligi, jebfchu gan ir-mehs peekrittam Juhdasa wahrdeem.

Tad atbilbeja Jahnis: Es praffiju muhsu Kungam, tad winsch us mannim tâ fazzija: Juhd gan pareisi ne runnajat, bet juhs tâ teizatzar farwâ nesinnaschanâ, labbak to ne prasdami, tomehr weenteesfigi un taifni runnadami tâ kâ farwâ firdi arri dohmajat. Kâ tad man bij tadeht us jums dusinotees, ne, bet labbak juhs mihligi un lehni pamahziht wajjadseja, kâ arri darriju. Bet zittadi ar Juhdasu, tas melloja tâ runnadams, un ta pateesiba, pats leelais un pirmais firds tiffkums, ne bij eefsch winna, bes ka ne weens ne warr ee-eet mannâ walstibâ. Tâ winsch fazzija. Un wehl peeliffe Jahnis scho wahrdu klagt: Un woi ne bij pareisi teizis no Juhdasa? Woi schis blehdis ne zil ilgi pehz tam ne nodewe to Kungu eenaidneeku rohkâs tur dahrsâ ar faru grehzigu wiltus skuhpstischanu? —

Tâ teize ta Kunga mihtakais mahzeklis. Bet ar scho Jahna wahrdu gaddijahs affaras ahtra Pehtera azzis; jo tē nu peeminneja pat labban, kâ arri pascham weenreis tâ gaddijis pateesibu pahrfahpt un leegtees: ka winsch Jesu ne pasihstoht.

R. S — 3.

M a s a M a r r i n a .

Bij stipra seema un falle brihnum. Masa Marrina bij tahdu wezzaku weeniga meitina kam pascheem bij mihliga firde un dewigas rohkas. Schi falassija wiffas maifes garroites un druzimus, kas atlikte, un glabbaja tohs. Tad isgahje diwireis par deenu abra us sehtsruhmi, un iskaisija tur sawas druppenes. Un wiffabi mast putnini preefrehje klast knabbe ahtri, un lehkadami fazzija paldees masai Marrinai. Gan schai rohzinas palikke stihwas un patte drebbeja no falluma, tomehr tai bij preeks skattihst, ka mast raibi putnini pee-ehdabs, ka jo deenas palikke drohschaki, un ap eerastu laiku jau ka gaidiht gaidija sawu schelotaju. Kahdu deenu, Marrinai ne simoht, dabbuja wezzakee to redseht; schee labbi laudis preezajabs pahr to ar leelu preeku un fazzija: Behrnia mihlais, kam tu ta darri?

Kaug wiffas mallu mallas irr sneegs un ledus ween redsams, kas wiffu pafauli aplahj; ta atfazzija masa Marrina; nabbagi putnini ne warr ne fur atrast ko mutte bahst; taggad jau nabbagi irr. Par to es winaus barroju, it ka tee baggati zilweki nabbageem palihdf un tohs pabarro.

Tad fazzija tehws: meitin mihta! tatschu jel ne warri wiffus apgahdaht; ak zil tahdu masu putninu pafaulé, un muhsu meschós! —

Masa Marrina atbild atkal: Nu, woi tad ne darra wiffi behrni pa wiffu pafauli, ta ka es darri; ittin ka arri wiffi turrigi un baggati zilweki par nabbageem apschelojabs un gahda? —

To dsirdejis tehws usskattijabs mahtei azzis un fazzija: Klau memmin mihta, taws skufens: kahds mihligs fwehts mukitis! —

R. S. — 3.

T e e f a s f l u d d i n a s c h a n a s .

Us pawehleschanu tabs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis 10. 10. 10., tohp no Wehrgallas un Debbes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas buhtu pee ta Wehrgalles fainneeka Sanfu Mahrina, kas sawas mahjas atdewis, un pahr furru mantu inwentariuma truhfuma un zittu parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas,

diwu mehneschu starpa, prohti lihdf 27tu Nowember f. g. kas par to weenigu un isstehgshanas terminu nos likts, pee schihs pagasta teefas peeteiktes, un tad sagais diht ko teefa pehz liktumeem spreedihs. Wehrgalles un Debbes pagasta teefa, 27ta September 1837. I

(Nr. 71.) † † † Ernest Grünberg, pagasta wezzakais. (L. S.) L. E. Wetmann, pagasta teefas srihweris.

Schenberges pagasta teefa zaur scho sinnamu darra, ka scheit weena duhkana kehwe 4 gaddus wezza, un behrs sirgs, kahdus 10 gaddus wezz, abbi bes zittahm sihmehm, nokerti. Schenberges pagasta teefa, 30ta Oktober 1837. I

† † † Andrey Rutkowsky, pagasta wezzakais.

(Nr. 75.) C. Topping, pagasta teefas srihweris.

No Garroses pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas pee ta nomiruscha Garroses fainneeka Kunzu Jehlaba buhtu, pahr furru mantu konkurse spreesta, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas, wiswehllak lihdf 13tu Janwar 1838 pee schihs pagasta teefas peeteiktes. Garroses pagasta teefa, 18ta Nowember 1837.

† † † Naggen Johst, pagasta wezzakais. (Nr. 47.) J. Diedrichsohn, pagasta teefas srihweris.

Wirkus muishas (Heiden) fainneeka Wehrpju Indrika mahjas melna muhle gohws peeklihduse. Kam schi gohws peederretu, teek usaizinahts, 4 neddelu starpa, prett barroschanas un zittu isdohschanu atlihdshinaschanu to pretti nemt, ja lihdf schim laikam ne peeteiktes, tad scho gohwi pee Wirkus pagasta teefas uhruppe pahrdohs. Skaidrakas sinas warr pee Wirkus muishas waldichanas dabuht. Wirkus muishas pagasta teefa, 6ta Nowember 1837. 2

† † † Fritz Keimahrt, pagasta wezzakais. (Nr. 108.) J. Herrmann, pagasta teefas srihweris.

No Linder pagasta teefas tohp wiffi parradu bewegi ta Linder fainneeka Laufasemneeku Jehlaba Brammana, pahr furru mantu parradu dehl konkurse nospreesta, usaizinati, lihdf 22tru Dezember f. g. scheit peeteiktes, jo wehllak neweens wairs ne taps klau-sihts. Linder pagasta teefa, 19ta Oktober 1837. 2

Mahrtin Golowin, pagasta wezzakais. (Nr. 106.) C. Grünthal, pagasta teefas srihweris.

Zai nakti no 13tu us 14tu Nowember Frank-Ses sawas muishas fainneekam 2 sirgi no stakta isagti, prohti: 1) melni bruhns sirgs, 4 gaddus wezs, ar beesahm trehpehm un plahn u asti, kreisa kahja lihdf

pirmam lohjeklim balta, un ar schauru baltu srih-
pinu no pusepeeres libds purnam. 2) Deltens gaisch
puffis, 9 gaddus wezs, ar balti dseltenahm kreh-
pehm, un ar masu baltu appalu blekkiti peere. Kas
schohs sirgus ussime jeb pahr winneem taisnu sinnu
dohd, dabbohu 5 sudr. rubl. pateizibas naudas. Frank-
Seffawas pagasta teefa, 15ta November 1837. 2

††† Uberkas Jurre, peesehdetais.
Folkmann, pagasta teefas srihweris.

No Muhrumuischas pagasta teefas tohp sinnamu
darrihts, ka ta no Muhrumuischas waldischanas
apkihata manta ta libdsschinniga muischaslunga un
mohderneefa George Lutting, prohti: sirgi, lohpi,
brauzamas lectas, gultu drahnas, wissadas pee nam-
ma tureschanas wajadfigas lectas, 3schâ Janwar
1838 uhttrupê tiks pahrdohhti; talabb teef wissi tee
Luhgti, kam patiftu fo pirft, peeminetâ deenâ
preeksch pusedeenas Muhrumuischâ fanahft. Muh-
rumuischas pagasta teefa, 22trâ Novemb. 1837. 3
(L. S.) F. Kaptein, pagasta wezzakais.
(Nr. 55.) Chr. Jakobsohn, pagasta teefas srihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Zaur scho sinnamu darru, kas es, sawu ammatu
isbarrifchanas labbad, ik neddelas, katru swehdeenu

un katru sesdeen, trihs fundas pehz pusedeenas,
sawâ mahjokli, tai pee Sibach peederrigas mui-
schas Freiberg esmu atrohnaus. I
(Nr. 7.)

G. Baechmann,
Salkes kirspehles mehleris.

Manna mehklehra ammiata labbad, manni warrehs
katra swehdeenâ jeb swehtku deenâ, weenu stundu
pehz deewakalposchanas, katra darba deenâ no pulk-
sten 8 libds 9, manna dsihwokli, Schles muischâ,
atraft. 2

J. F. Brandt,
Auzes kirspehles mehleris.

Zaur scho sinnamu darru, ka es katru treschdeen
un swehdeen pehz pusedeenas manna dsihwes weeta,
(Etabbes) Wigantes muischâ, esmu atrohname. 2

C. W. Mahlcke,
Schripils kirspehles mehleris.

Tai 25ta Webruar 1838 tiks scheid frohgi wairaf
sohlitajeem us arrenti us weenu jeb us wairaf gaddeem,
no Jahneem 1838, isdohhti.

Kreuzburgê, Wittepskes Gubernementê, 9ta No-
vember 1837. 2

Peter von Drachenfels.

Naudas, labbibas un prezzu sirgus us plazzi. Nihgâ tanni 15ta November 1837.

	Subraba			Subraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 58½ kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohds kannepu tappe maksahfts ar	—	80
5 — papihru naudas	1	39	1 — linnu labbakas surtes — —	2	—
1 jauns dahlderis	1	32	1 — — flitakas surtes — —	1	80
1 puhrs rudsu tappe maksahfts ar	1	15	1 — tabaka	—	65
1 — kweeschu	1	80	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	1	—	1 — sweesta	—	2
1 — meeschu = putraimu	1	40	1 muzzu silku, preeschu muzzâ — —	5	30
1 — ausu	—	55	1 — — wihschnu muzzâ — —	5	50
1 — kweeschu = miltu	2	30	1 — farkanas fahls	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	50	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	25	1 — rupjas baltaf fahls — —	4	75
1 — sirnu	1	50	1 — smalkas fahls	4	40
1 — linnu = sehklas	2	75	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kannepu = sehklas	1	20	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmenu	5	—	makfa.		

W r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofraht von Braunschweig, grahm. pahrluhfotais.
No. 456.